

Illarion Pavliuk

Văd că vă interesează întunericul

Traducere din limba ucraineană și note de
Mihai Hafia Traista

Editori:
Silviu Dragomir
Magdalena Mărculescu
Vasile Dem. Zamfirescu

Redactare:
Virginia Lupulescu

Design copertă și ilustrație copertă:
Tudor-Gabriel Motroc

Director producție:
Cristian Claudiu Coban

Dtp:
Răzvan Nasea

Corectură:
Irina Botezatu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PAVLIUK, ILLARION

Văd că vă interesează întunericul / Illarion Pavliuk ; trad. din
lb. ucraineană de Mihai Hafia Traista. - București : Editura Trei, 2026
ISBN 978-606-40-3370-3
I. Traista, Mihai (trad.)
821.161.2

Titlul original: Я бачу, вас цікавить п'ятьма/ YA bachu, vas tsikavyt' pit'ma
Autor: Ilarion Pavliuk

© Illarion Pavliuk, 2020

Originally published in Ukrainian language under the title „Я бачу, вас
цікавить п'ятьма” by The Old Lion Publishing House, Lviv, Ukraine

Copyright © Editura Trei, 2026
pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeul 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90; Fax: +4 0372 25 20 20
e-mail: comenzi@edituratrei.ro
www.edituratrei.ro

ISBN: 978-606-40-3370-3

PARTEA I

Brâul lui Cain

1. Stație

Microbuzul a încetinit, a virat pe marginea drumului luminată de lună, a scârțâit peste gheața bălților înghețate și s-a oprit. Fata s-a trezit imediat și a privit în jur, uimită.

Pe ambele părți ale drumului, parcă așteptând zăpada, se întindeau câmpuri înghețate.

— De ce ne-am oprit? a întrebat ea.

— Trebuie să luăm pe cineva, a spus Bărbatul în Roșu, arătând spre acoperișul strâmb de beton al stației din față.

— Nu-nu-nu, nu am convenit așa! s-a înfuriat fata. V-am plătit cursa!

— De ce vă supărați... E vorba de un copil. Trebuie să-l duc dincolo.

Bărbatul a stins farurile și a oprit motorul. S-a așternut o liniște adâncă. În lumina lunii, stația se vedea clar, pictată cu portretele eroilor din desene animate. Majoritatea erau de la Disney, dar erau reprezentate atât de urât încât nu i-a recunoscut pe toți.

— E copilul dumneavoastră?

— Al meu? a râs zgomotos. Ce ați putut spune! Nu, eu doar îl duc.

— Și unde se vor așeza?

Fata s-a uitat în jur, ca să se asigure încă o dată: microbuzul era plin. Rămăsese doar acel scaun dublu pentru pasageri, pe care stătea ea.

— E un singur copil, nu „ei“, a corectat-o Bărbatul în Roșu. Vă dați puțin într-o parte.

— Merge singur, fără părinți?

— Așa și este, a încuviințat trist Bărbatul în Roșu. Vreți să-i fiți mamă? Nu pentru mult timp.

Fata a mormăit ceva.

— Ei bine, așa da, mulțumesc.

— Copiii îți oferă ocazia să afli despre tine ceva bun, eu așa cred, a rostit Bărbatul în Roșu. Pentru unii chiar singura ocazie.

Fata a ridicat sceptic ochii:

— Văd că sunteți un filosof...

Ceasul de pe bord arăta 23:55. Ea a oftat și a privit din nou pe geam. Timpul trecea al naibii de încet.

Drumul era liber. Niciun far în depărtare, nicio clădire.

— Cum ați zis că vă cheamă? a întrebat brusc Bărbatul în Roșu.

Ea deschisese deja gura să răspundă, dar s-a oprit deodată, parcă nesigură.

— Pe mine?

— Ei bine, pe cine altcineva! Mi-a zburat numele din minte... și-a lovit fruntea cu palma. Hala! Mi-am adus aminte. Hala.

I-a zâmbit fetei.

— Hala, a repetat ea.

— Așa-i? a întrebat Bărbatul în Roșu.

— Da... a încuviințat ea ezitant. Și pe el îl va aduce cineva? Pe cel mic?

— Pe cea mică. E o fetiță. Dar nu vă faceți griji, curând veți ajunge la destinație. Dincolo de pod e deja Buskiv Sad.

Hala se agita nerăbdătoare. A scos telefonul: nu era semnal, internet nici atât, desigur.

— Uitați-o acolo! a spus brusc Bărbatul în Roșu, făcând un semn spre stație.

Sub acoperișul de beton se zărea silueta singuratică a unei fetei de vreo șase ani, în paltonaș și căciuliță croșetată.

— De unde a apărut?! s-a mirat Hala. Pe jos sau cum... E noapte! Și acum ce mai așteptăm!

— Stați puțin! a întrerupt-o Bărbatul în Roșu.

Fetița a început să bată ritmic din palme, iar sunetul clar și înalt sfărâmă liniștea nopții.

Poc! Poc-poc! A stat puțin, ca și cum și-ar privi propriile mâini, și din nou: *Poc! Poc-poc!*

— Dați-i câteva minute, a cerut Bărbatul în Roșu. Trebuie să se acomodeze.

— Ce? Ce trebuie să facă?

El a oftat:

— Nu e ca ceilalți copii.

Hala s-a aplecat puțin înainte, privind cu atenție silueta copilului. Fetița își lipise palmele de față și mișca din cap într-un mod amuzant, urmărind totul printre degete.

— Nu înțeleg cine a lăsat o fetiță așa micuță singură... a izbucnit Hala. Știți cine îi sunt părinții?

— Da, știu... a murmurat el.

— Gata, s-a acomodat! Mergeți după ea!

— Cine? a întrebat Hala, nedumerită.

— Mergeți la copil! Luați-o de mână și plecați.

— Eu?!

— Pur și simplu o luați de mână și gata.

— Dar cu ce ocazie? s-a scandalizat Hala. Dumneavoastră o duceți, deci mergeți după ea...

— Se va speria de mine și va fugi.

— Ați înnebunit? Duceți-vă singur!

— Va fugi și niciodată nu o vom găsi. Înțelegeți?

— Nimic nu-mi e clar! Nu merg nicăieri!

Hala și-a încrucișat brațele, băgându-și palmele sub axile.

— Doar întindeți-i mâna! E chiar atât de greu?

— Ce naiba se întâmplă aici?

— E un copil special, înțelegeți?

— Da, sun la poliție! Să se descurce ei...

A scos telefonul și imediat și-a amintit că nu are semnal. Fără mari speranțe, l-a ridicat spre parbriz. Nimic.

Bărbatul în Roșu a coborât geamul și a aprins o țigară. *Poc! Poc-poc!* s-a auzit de afară.

— La ce vă gândeați când ați acceptat să o luați cu dumneavoastră? a mârâit Hala.

— Trebuie cineva să transporte oamenii...

— Și de ce se teme de dumneavoastră?

— Multe persoane se tem de mine, a ridicat din umeri Bărbatul în Roșu. Iar copiii și mai mult.

— Vorbiți fără nicio noimă... a oftat Hala. Probabil îi e frig acolo.

El a întors cheia. S-a auzit un clic, iar bordul s-a aprins.

— Sunt -3 grade.

— Ce situație penibilă... a șoptit Hala pentru sine, în timp ce își încheia geaca.

— Ea aude prost, a avertizat-o Bărbatul în Roșu. Vorbiți astfel încât să vă vadă buzele...

— Să știți că mâine voi anunța poliția! Nu e normal ce se întâmplă.

A deschis portiera și a coborât. Bărbatul în Roșu zâmbea. Se vedea cum Hala se apropie, îi întinde fetei mână, iar aceasta o apucă fără ezitare: nu se miră și nu se sperie. Hala se așază imediat pe vine în fața ei și începe să-i potrivească căciula. Apoi îi șterge nasul cu un șervețel de hârtie.

— V-am spus eu, a murmurat pentru sine Bărbatul în Roșu, pornind motorul. O iei de mână și gata.

Farurile s-au aprins. Hala a ridicat imediat mâna, ca și cum ar fi făcut semn să oprească, iar el s-a apropiat încet de stație.

— Bună seara! l-a salutat ea, ținând deja fetea în brațe. Ne duceți până la Buskiv Sad? E aproape, dincolo de pod.

— Urcați, a acceptat Bărbatul în Roșu.

— Iubita mea, stai lângă nenea, a spus Hala.

Fetea s-a agățat însă speriată de ea și a scos un țipăt ascuțit, prelung: „iiiiii!”

— Imediat, a zâmbi Hala, stânjenită. Așteptați puțin. Se va obișnui.

Fetița și-a ascuns fața în părul Halei, iar aceasta a mângâiat-o în tăcere pe spate. După un timp, micuța s-a întors spre Bărbatul în Roșu și, acoperindu-și fața cu palmele, l-a privit printre degete.

— Fetiță mare și ți-e frică. Ai-ai-ai! a spus el.

— Nu e ca ceilalți, a oftat Hala. E un copil *special*... înțelegi?

În cele din urmă, micuța s-a lăsat așezată pe scaun, iar Hala s-a urcat și ea. În urechea fetei se zărea un aparat auditiv.

— Și cum te cheamă, micuțo? a întrebat tare Bărbatul în Roșu.

Fetița n-a răspuns. Și-a întins doar mâinile și a început să bată ritmic din palme.

Poc! Poc-poc!

2. Fetița care știa să citească pe buze

Soarele de decembrie, strălucitor și lipsit de viață, îi gădila batjocoritor obraji și îl amăgea cu o căldură înșelătoare, asemănătoare respirației primăverii. Stătea pe o bancă îngustă de lemn, în bena deschisă a unui camion Hazon. În depărtare se scurgea conturul neregulat și întunecat al unei poieni din pădure; doar stâlpii cenușii de beton dădeau peisajului monoton o oarecare ritmicitate. Camionul se legăna parcă într-un dans straniu, ușor sacadat... Dar când privești în ochii celei cu care dansezi, restul lumii se topește într-o imagine palidă, neclară și, cât răsună muzica, realitatea nu mai e decât o reflexie ce îi conturează chipul.

În clipa aceea, restul lumii era încadrat de chipul liniștit, ușor trist, al mamei sale.

Hotărâse să meargă împreună cu ea — în benă — fără să țină seama de bocetele rudelor îndepărtate și abia cunoscute. Cineva încerca să-i încheie paltonul, altcineva îi îndesa pe cap propria șapcă... În cele din urmă, i-au lăsat singuri. Pe el și pe ea — pe ultimul lor drum împreună din această viață: de-a lungul străzii Komsomolskaia¹ (în trecut numită altfel),

¹ Komsomol — abreviere silabică a denumirii în limba rusă a Uniunii Tineretului Comunist

lungă și dreaptă ca un proțap, care străbătea întregul oraș și se prelungea mai departe, până la cimitir.

Maică-sa părea vie. Doar ușor, abia sesizabil, obosită. Nu semăna deloc cu acele fețe moi, cerate, în care nu mai poți recunoaște trăsături dragi. Părea că doar își închisese pleoapele, ca să n-o mai usture ochii de oboseală. Le închisese pentru o jumătate de minut, dar încă asculta... „Tu vorbește, vorbește. Eu doar îmi las ochii să se odihnească“, așa arăta. Dacă n-ar fi fost acea bandă prostească cu cruci pe frunte... De ce neapărat pe frunte? Poate ar fi trebuit să spună nu. Nu-i plăceau ritualurile. Disprețuia toate acele „așa se face“... Doar că, de data asta, n-a mai avut putere să se împotrivescă. Pur și simplu n-a avut putere...

Din când în când, răsuflarea înghețată a vântului îi ștergea brutal lacrimile de pe față și îl readucea la realitate, dăruindu-i, din vreme în vreme, câte o palmă zdravănă; apoi însă se cufunda din nou în vârtejul gândurilor. Și atunci peisajul sudic, însetat de zăpadă, își pierdea contururile și se destrăma în două râuri tulburi: unul luminos, ceresc, cu fâșii plutitoare de nori topiți, și altul întunecat, pământesc, cu maluri neregulate, tăiate în forme bizare... Iar singurul lucru care îi amintea unde se află și ce face era senzația pielii strânse de lacrimile uscate.

Fără să se mai poată stăpâni, s-a ridicat ușor și a smuls banda prostească de pe fruntea mamei sale. Și-a așezat palma peste mâinile ei. Reci... Când tatăl lui era încă în viață, le picta adesea. Un astfel de tablou, pictat în ulei pe lemn, atârna pe peretele casei lor. Iar el, copil fiind, nu crezuse că acelea sunt mâinile mamei. Și i-a spus-o. Ea a râs și, dintr-odată, și-a așezat mâinile într-un gest rafinat, exact ca în tablou. Și atunci el a crezut pe loc că erau, într-adevăr, ale ei. A spus că nu știa cât sunt de frumoase. Nu le observase niciodată. Dar în tablou se vedea imediat. „Pentru că tatăl tău mă iubea foarte mult“, zisese ea. Pe atunci, explicația i se păruse de neînțeles.

Mai târziu avea să se mire de multe ori că păstrase în memorie până în cele mai mici detalii drumul în bena

camionului, bătut de toate vânturile, în timp ce tot ceea ce se întâmplase după aceea, la cimitir, se ștersese cu desăvârșire. Își amintea ce îi spusese mamei sale pe drum, ce gândea atunci, ce simțea... Însă înmormântarea în sine — nimic. Nici sosirea, nici coborârea sicriului... Oare o sărutase înainte? Oare aruncase acea primă mână de pământ? Oare plânse? Încotro plecase apoi? Cu cine? Nu, nimic din toate acestea nu-i rămăsese în memorie. Doar o durere surdă, istovitoare, și senzația pielii strânse de lacrimile uscate pe obraji.

Și mai era și acea fetiță. Probabil că chipul ei luminos, încadrat de bucle fine, fusese singurul pe care și-l mai amintea de la cimitir. O văzuse de două ori. Prima dată, când printre paltoanele întunecate și posomorâte a fulgerat o haină de puf roz-pal. Observase cu mirare cât de ciudat și nepotrivit arăta acel copil îngeresc la marginea gropii. Se gândise cine o fi adus-o acolo și, mai ales, de ce... Apoi ea dispăruse printre oamenii care îi erau la fel de străini, iar amintirea i se risipise odată cu ea. Probabil ar fi uitat-o cu totul, ca pe toți ceilalți, dacă nu s-ar fi arătat din nou.

Stătea așezat lângă mormânt. Nu era nimeni. Poate că plecaseră cu toții, sau poate stăteau mai în spate, lăsându-i timp să-și ia rămas-bun... Își amintea limpede cerul — un râu alb de iarnă, curgând liniștit în depărtare. Și vântul care, deodată, se potolise și începuse să-i răvășească blând părul... Aducea cu el miros de mare și strigăte de pescăruși, ca și cum ar fi încercat să-i amintească, cu delicatețe, că viața, oricât de ciudat ar părea, continuă. Dar toate acestea erau atât de departe... Atât de departe de pământul proaspăt, presărat cu flori de plastic... încât abia îi venea să creadă.

Și atunci, deodată, lângă el s-a așezat acea fetiță. Și-a dus la față degetele împletite și s-a uitat la el ca prin viziera unui coif de cavalier. Fără să vrea, a zâmbit — pentru prima oară în ziua aceea.

— Hei, i-a șoptit el. Bună.

Fetița continua să-l privească în tăcere, ascunzându-și fața în spatele „măștii” formate din degete.

— Mă cheamă Andrii, a zis el, întinzându-i mâna.

Fetița s-a arcuit caraghios ca să privească, prin „vizieră”, palma lui. În cele din urmă, și-a coborât „masca”. Avea vreo cinci ani, poate șase. Cu ochi albaștri. *Seamănă puțin cu Alisa*, s-a gândit el. Zâmbea și părea o rază de soare prinsă brusc în viață. Andrii a clipit, alungând cu genele pâcla lacrimilor stătute, și a zâmbit a doua oară.

Ochișorii ei ageri și curioși îi cercetau fața, ca și cum ar fi pipăit-o, dar lui îi scăpa întâlnirea cu privirea ei.

— Și pe tine cum te cheamă? a întrebat el.

Ea părea că nu aude.

— Plângi! a spus, privind spre obrazul lui.

— Nu mai plâng, a răspuns el și și-a șters lacrimile.

Abia atunci a observat, în spatele urechii ei, micuța cochilie a aparatului auditiv. Luat prin surprindere, a repetat tare și clar:

— Nu plâng!

— Știu să citesc pe buze, a replicat ea, prelungind ușor vocalele, dar vorbind limpede.

— Am înțeles, s-a fâstâcit el.

Fetița și-a împreunat din nou degetele „ca un grilaj” și, lipindu-le de față, a început să privească mormântul acoperit de flori artificiale, ca printr-o lupă.

— Ea e acum în *Vyrii*? a întrebat, dând din cap spre portretul dintre coroane și privindu-l apoi pe el.

— Nu... *Vyrii* este locul unde pleacă păsările călătoare. Oamenii ajung... în cer.

Ea a dat din cap.

— Pur și simplu oamenii ajung acolo, iar păsările pleacă. Și se întorc... și pleacă... și se întorc...

Fetița a ridicat palma și a început să „zboare” cu ea înainte și înapoi, ca și cum ar fi controlat mișcarea cerului.

El a zâmbit din nou și, se pare, pentru prima dată a observat cât de strălucitor era soarele în acea zi. Cât de cald și senin părea totul.

— Și cu cine ești aici? a întrebat-o.

Ea a întins degetul și a arătat spre el.

— Cu tine! a răspuns, strâmbându-și nostim nasul.

— Eu vorbeam despre părinții tăi. Sunt aici?

Nu știa dacă îl auzise. Probabil că nu reușea întotdeauna să citească pe buze... Fetița părea că privește prin el, către altceva. El voia să repete întrebarea, când ea a ridicat palmele la nivelul ochilor și a bătut din ele. *Poc!* Și imediat din nou: *poc-poc!* Abia atunci a spus:

— Numai tata.

El a încuviințat și a simțit că e timpul să plece. Toți ceilalți — tatăl micuței și mulțimea de oameni necunoscuți — stăteau acolo, parcă așteptând ca el să-și ia rămas-bun.

— Deci cum te cheamă? E secret? a întrebat Andrii, zâmbind.

Dar ea coborâse „masca” din degete și-l privea curioasă:

— Ai copii?

— Nu, a răspuns el, surprins că pentru prima dată o întrebare despre copii nu-l irita. Și eu sunt încă un copil.

„Masca” s-a deschis, iar între palme a apărut un zâmbet timid și neîncrezător.

— Nici vorbă că ești copil! a zis fetița, clătinând din cap. Ești uriaș!

Exact, s-a gândit el. Doi metri, 100 de kilograme, pantofi mărimea 46... Și totuși, un copil. Pur și simplu mama lui l-a lăsat să plece într-un alt oraș... Iar el nici n-a apucat să-și ia rămas-bun.

Andrii nici n-a observat când ea a dispărut. Doar și-a ridicat privirea — și fetița nu mai era. S-a uitat în jur, dar nu a văzut nimic altceva decât un zid de paltoane identice. Păcat... nici nu apucase să afle cum o cheamă.

Cât timp stătuse acolo? Mai venise cineva? Poate că, la un moment dat, cineva îl luase de braț, așa cum se întâmplă adesea cu rudele îndurerate — văzuse asta la alte înmormântări. Andriuha² nu-și mai amintea. În schimb, își va aminti pentru totdeauna că acolo, lângă mormânt, în mijlocul cimitirului rece și noroios, pentru prima oară în viață reușise să-și imagineze limpede cum e să fii tată: să-și

² Andriuha — formă diminutival-colocvială a numelui Andrii în limba ucraineană.